

Uspešnost obnove gozda

Uspešnost obnove gozda s sadnjo sadik gozdnih drevesnih vrst je, poleg kakovosti sadik, v veliki meri odvisna od ravnanja s sadikami – od izkopa v drevesnici do posaditve v gozd.

Neustrezno ravnanje s sadikami povzroča izsušitev in sušni stres pri sadikah, gnitje korenin, napad škodljivcev ter plesni in bolezni, s čimer se zmanjša vitalnost sadik.

Zmožnost regeneracije korenin, ki je ključna za preživetje sadik, je odvisna predvsem od vodne bilance sadik.

Kako do sadik?

Sadik gozdnega drevja na podlagi **gozdnogojitvenega načrta** in letnega programa gozdnogojitvenih del priskrbi zasebnim lastnikom gozdov Zavod za gozdove Slovenije.

Obnova gozda je **sofinancirana** iz sredstev proračuna Republike Slovenije in sredstev Programa Razvoja podeželja 2014–2020. V celoti se financirajo sadike in material za njihovo zaščito, sofinancirata pa se tudi sadnja in delo pri zaščiti sadik.

Lastnik gozda se o obsegu in načinu obnove gozda s sadnjo dogovori s pristojnim revirnim gozdarjem, sadike pa po dobavi iz drevesnice prevzame na krajevni enoti Zavoda za gozdove Slovenije.

Z odločbo o izvedbi potrebnih del obnove gozda s sadnjo se določijo vrsta, izvor in poreklo, velikost in vzgojna oblika sadik ter način izvedbe obnove gozda.

Izvor sadik gozdnega drevja je pomemben

Vse sadike, namenjene obnovi gozdov v Sloveniji, so vzgojene iz semena nabranega v odobrenih in registriranih semenskih objektih v Sloveniji, in vzgojene pod nadzorom v gozdnih drevesnicah.

Certifikacija semena in sadik

Vzgoja sadik gozdnega drevja poteka ločeno glede na drevesno vrsto, kategorijo reprodukcijskega materiala, izvor semena, leto obroda semena in vzgojno obliko.

Vsaka partija semenskega materiala ima svoje glavno spričevalo o istovetnosti, ki ga izda Gozdarski inštitut Slovenije (GIS). Proizvodnjo sadik nadzorujejo ZGS, GIS, gozdarska in fitosanitarna inšpekcija.

Genetska pestrost je ključna za prihodnost gozdov

Zaradi sprememb podnebja, ujm in napadov škodljivcev lahko prihodnji gozdni sestoj preživi le, če je mladje genetsko pestro, torej če izvira iz velikega števila staršev, če je bilo seme nabrano ob množičnem obrodu in če naravno mladje bogatimo s strokovno načrtovano dopolnilno sadnjo.

V okviru projekta LIFE GEN MON razvijamo sistem za spremljanje in ohranjanje genetske pestrosti dreves v gozdovih.

Vabimo vas, da za več informacij obiščete spletno stran www.lifegenmon.si ali pa nam sledite na

www.znanjezagozd.si,

facebook.com/lifegenmon,

twitter.com/lifegenmon.

Protokol ravljanja s sadikami gozdnega drevja

*od izkopa v drevesnici
do njihove
posaditve
v gozd*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE

Namen protokola ravnanja s sadikami gozdnega drevja je zagotoviti ustrezno organizacijo dela v vseh fazah pri obnovi gozda s sadnjo, s katero bomo dosegli največjo uspešnost obnove.

Opis ustreznih postopkov po posameznih fazah dela:

1. faza: Od izkopa sadik v drevesnici do prevzema s strani naročnika (ZGS)

- ☐ Sadnja se izvede čim hitreje po izkopu v drevesnici.
- ☐ Do prevoza na delovišče se sadike hranijo v temnem in hladnem prostoru oziroma v hladilnici.
- ☐ Med prevozom se sadike zaščitijo pred vetrom in soncem zaradi nevarnosti izsušitve. Transport je možen le pod zaščitno ponjavo ali v zaprtem prostoru vozila.

2. faza: Naročnik (ZGS) prevzame sadike pri dobavitelju

- ☐ ZGS prevzame sadike in preveri dobavo po količini, kakovosti, vzgojni obliki in izvoru ter preveri ustreznost dobaviteljevega dokumenta.
- ☐ Pri nadzoru se upoštevajo zapisane zahteve o kakovosti sadik v sklenjeni pogodbi o dobavi sadik.
- ☐ Če dobavljene sadike ustrezajo naročilu, se potrdi dobavnica.

3. faza: Lastnik gozda prevzame sadike od ZGS

- ☐ Lastnik oz. upravljavec gozda preveri, ali so količine in kakovost sadik po drevesnih vrstah skladne z izdano odločbo ZGS.
- ☐ Lastnik oz. upravljavec gozda podpiše Potrdilo o prejemu sadik – materialov.

4. faza: Prevoz sadik do delovišča

- ☐ Med prevozom se sadike zaščitijo pred vetrom in soncem zaradi nevarnosti izsušitve. Transport je možen le pod zaščitno ponjavo ali v zaprtem prostoru prevoznega sredstva.

5. faza: Shranjevanje sadik na delovišču v gozdu

- ☐ Sadnja se mora izvesti takoj oz. najkasneje v 10 dneh po dobavi (rok se določi z odločbo ZGS).
- ☐ Kratkotrajno shranjevanje sadik na delovišču je možno v zasipu ali pod metalizirano odbojno folijo ali zaščitno ponjavo v senci.
- ☐ V zasipu je treba šope sadik razvezati, po koreninah pa razprostrti vlažno zemljo (ne kompost). Pri večjem številu sadik izkopljemo jarke strojno.
- ☐ Z zalivanjem se vzdržuje stalna vlažnost zemlje v zasipu. Sadik ne smemo namakati ali zalivati po koreninah.
- ☐ Sadik ne shranjujemo v PVC-vrečah ali pod PVC-folijo!

6. faza: Sadnja sadik

- ☐ Za sajenje potrebujemo platneno vrečo ali torbo; rovnico, kramp ali sadilnik za izkop jamice.
- ☐ Na površini za sadnjo morajo biti sečni ostanki odstranjeni ali zloženi v vrste. Po potrebi se odstranijo tudi zeli, grmovnice in drugo rastje, razen v primeru, ko lahko z njimi ublažimo sončno pripeko, sušo, pozebo ipd. in tako zaščitimo sadike.
- ☐ Sadike po delovišču prenašamo le v platnenih vrečah. Pred sajenjem je koreninski pletež sadik priporočljivo pomočiti v blatno brozgo.
- ☐ Sadilna jamica naj bo primerno široka in dovolj globoka, da lahko v njej razprostrimo korenine. Pri izkopu ločimo zgornjo humusno plast od

spodnje rodovitne prsti. Sadiko moramo posaditi tako globoko, kot je bila v drevesnici.

- ☐ Pri sajenju kontejnerskih sadik s sadilnikom letega potisnemo do konca (motike) in zavrtimo minimalno 180° v levo in desno. Sajenje s krampom je dovoljeno le na kraških terenih. Nikoli ne sadimo na zapleveljene površine.
- ☐ V primeru obeleževanja sadik s količki pazimo, da s količki ne poškodujemo korenin.
- ☐ Na dno sadilne jamice nasujemo humusno plast prsti. Močno prepleteno koreninsko grudo sadik rahlo razrahljamo. Korenine sadik najprej zasipamo s temnejšo prstjo, potem s svetlejšo in rahlo tlačimo z rokami. Ob koreninah ne sme biti praznih prostorov. Na koncu prst rahlo potlačimo z nogo.
- ☐ Tla okrog sadike zastremo s suhim listjem in travo, ki zadržujeta vlago.

Odgovornosti po posameznih fazah ravnanja s sadikami gozdnega drevja

Faze	Odgovornost	Nadzor
1.	Dobavitelj	Gozdarska inšpekcija
2.	ZGS	Gozdarska inšpekcija
3.	Lastnik oz. upravljavec	ZGS
4.	Lastnik oz. upravljavec	ZGS
5.	Lastnik oz. upravljavec	ZGS
6.	Lastnik oz. upravljavec	ZGS, Gozdarska inšpekcija